

ГРУДЕНЬ

30 листопада (13 грудня) 1917 р. Генеральний секретаріат УЦР роззброїв і вислав з Києва пробільшовицьки налаштовані частини міського гарнізону.

4 (17) грудня 1917 р. в Києві відкрився Всеукраїнський з'їзд Рад, в роботі якого взяли участь більше 2 тисяч делегатів. З'їзд висловив підтримку Центральній Раді.

9 (22) грудня 1917 р. до Харкова прибули ешелони з більшовицькими військами. У ніч на 10 (23) грудня більшовицькі частини роззброїли українізовані частини.

11—13 (24—26) грудня 1917 р. більшовики інсценували альтернативний Всеукраїнський з'їзд Рад. Цей з'їзд схвалив повстання в Петрограді і політику Раднаркому, проголосив встановлення радянської влади в УНР й обрав Центральний виконавчий комітет рад України, який в свою чергу створив Народний секретаріат.

15 (28) грудня 1917 р. УЦР створений Особливий комітет оборони України. Генеральний секретаріат **26 грудня (8 січня)** прийняв постанову про створення армії УНР.

17 (30) грудня 1917 р. ЦВК рад України опублікував маніфест про повалення Центральної Ради і Генерального секретаріату, а наступного дня створив крайовий комітет боротьби з контрреволюцією. Більшовицькі війська почали наступ на Донбас і південь України.

Наприкінці **грудня 1917 р.** делегація УНР прибула до Брест-Литовська, де готувалось підписання мирного договору між державами-учасницями I світової війни. Українська делегація на переговорах виступила з вимогою територіальної цілісності УНР.

В **грудні 1917 р.** було проголошено державне утворення кримських татар **Крїмська Нарóдна (Демократична) Республіка**. Фактично республіка не відбулася, оскільки в січні 1918 владу на півострові захопили більшовики..

На початку грудня 1918 р. почалася інтервенція військ Антанти. **2 грудня** в Одесі з'явився перший французький військовий корабель, а **15 грудня** почалася висадка 15-тисячного контингенту англо-французьких військ.

1 грудня 1918 р. в Фастові делегація ЗУНР підписала попередній договір про об'єднання ЗУНР з УНР.

5 грудня 1918 р.,було проголошено державне утворення на території Лемківщини, (1918 — 1920 р.) - **Лемко-Русинська Республіка, Руська Народна Республіка Лемків, Західно-Лемківська Республіка або Флоринська Республіка** .

14 грудня 1918 р. гетьман П. Скоропадський зрікся влади. Того ж дня до Києва вступили війська Директорії. До середини грудня вони зайняли всю територію України, крім східного Донбасу та міст Приазов'я.

2 грудня 1919 р. на нараді в Чорторії Петлюра з членами уряду вирішив перейти до партизанських форм боротьби. Через кілька днів Петлюра виїхав до Варшави.

6 грудня 1919 р. 5-тисячна армія виступила у похід денікінськими тилами. **24 грудня** захопила Вінницю. **31 грудня** армія УНР увійшла в Умань.

* * *

24 листопада (6 грудня) 1871 р. народився **Мико́ла Кіндра́тович Вороні́й** — український письменник, перекладач, театральний режисер, актор, громадсько-політичний діяч, театрознавець, один із засновників Української Центральної Ради.

28 листопада (11 грудня) 1872 р. народився **Андрій Іванович Яковлів** — український учений історик, правник, громадський і політичний діяч; дійсний член УНТК, НТШ, керівник Правничої Секції УВАН в Нью-Йорку. Один із засновників Музею визвольної боротьби України у Празі. Голова Уряду УНР в екзилі.

6 грудня 1862 р. в м. Плоскирів народився **Микола Вікентійович Сікора**, міський голова м. Проскурова у 1917-1921 рр.

9 грудня 1866 р. народилася **Валерія (Лора) Олександрівна О'Коннор-Вілінська** - українська громадська діячка, письменниця і перекладач, одна із засновників Української Центральної Ради; у 1917–18 роках очолювала літературний відділ у Міністерстві культури УНР та секцію генерального секретарства освіти УЦР Української Держави.

18 грудня 1896 р. народився **Ілько Тимофійович Стру́к** — український військовий діяч, отаман. В період Української революції командував 1-ю Повстанчою армією УНР.

18 грудня 1876 р. народився **Петро́ Іва́нович Холо́дний** — український державний, громадський діяч, член Української Центральної Ради, міністр народної освіти Української Народної Республіки, художник, учений-хімік. Маляр-імпресіоніст з нахилом до ліризму і неовізантіст, живописець, художник-монументаліст, графік, проєктант ужиткового мистецтва, педагог.